

DATOS IDENTIFICATIVOS

Fisioterapia no linfedema

Materia	Fisioterapia no linfedema			
Código	P05G170V01911			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Biología funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Lantarón Caeiro, Eva María			
Profesorado	Lantarón Caeiro, Eva María			
Correo-e	lanfis@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	
B1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas coma enfermas, no medio natural e social.
B2	Coñecer e comprender as ciencias, os modelos, as técnicas e os instrumentos sobre os que se fundamenta, articula e desenvolve a fisioterapia.
B3	Coñecer e comprender os métodos, procedementos e actuacións fisioterapéuticas, encamiñados tanto á terapéutica propiamente dita, a aplicar na clínica para a reeducación ou recuperación funcional, como á realización de actividades dirixidas á promoción e mantemento da saúde.
B5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.
B6	Valoración diagnóstica de coidados de fisioterapia segundo as normas e cos instrumentos de validación recoñecidos internacionalmente.
B7	Deseñar o plan de intervención de fisioterapia atendendo a criterios de adecuación, validez e eficiencia.
B8	Executar, dirixir e coordinar o plan de intervención de fisioterapia, utilizando as ferramentas terapéuticas propias e atendendo á individualidade do usuario.
B12	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.
B14	Incorporar os principios éticos e legais da profesión na práctica profesional así como integrar os aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións.
B15	Participar na elaboración de protocolos asistenciais de fisioterapia baseada na evidencia científica.
B18	Adquirir habilidades de xestión clínica que inclúan o uso eficiente dos recursos sanitarios e desenvolver actividades de planificación, xestión e control nas unidades asistenciais onde se poña atención en fisioterapia e a súa relación con outros servizos sanitarios.
B19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral coma escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
C7	Coñecer e comprender as bases físicas dos distintos axentes físicos e as súas aplicacións en Fisioterapia
C14	Coñecer e comprender os conceptos de exploración física, valoración, diagnóstico e pronóstico; as bases teóricas das valoracións, test e comprobacións funcionais, a avaliación científica da súa utilidade e efectividade, así como as etapas e recursos do proceso de intervención de fisioterapia
C15	Coñecer e comprender os aspectos xerais da patoloxía de etiología endóxena e exóxena relacionada coa fisioterapia de todos os aparatos e sistemas cos seus tratamentos médicos, cirúrxicos, fisioterapéuticos e ortopédicos
C16	Coñecer e comprender os cambios estruturais, fisiolóxicos, funcionais e de conduta que se producen como consecuencia da intervención da Fisioterapia
C18	Coñecer e comprender os procedementos fisioterapéuticos xenerais e os derivados doutros axentes físicos

C19	Coñecer e comprender os Procedementos fisioterapéuticos baseados en Métodos e Técnicas específicos de actuacións fisioterapéuticas a aplicar nas diferentes patoloxías de todos os aparatos e sistemas, e en todas as da saúde, e na prevención da enfermidade. Tales métodos están referidos, entre outros: aos procesos neurolóxicos; do aparato locomotor (terapias manuais, terapias manipulativas articulares, oteopatía e quiropraxia); do aparato respiratorio; do sistema cardiocirculatorio; ás alteracións da estática e a dinámica; aos métodos específicos ortopédicos; e ás técnicas terapéuticas reflexas, alternativas ou complementarias afines ao campo de competencia da Fisioterapia
C20	Adquisición de vocabulario propio no campo da Fisioterapia
C21	Adquirir formación científica básica en investigación
C22	Coñecer e comprender as teorías que sustentan a capacidade de resolución de problemas e o razoamento clínico
C35	Valorar o estado funcional do paciente/usuario, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais
C36	Determinar o Diagnóstico de Fisioterapia de acordo coas normas recoñecidas internacionalmente e cos instrumentos de validación internacionais. Esta competencia inclúe xerarquizar as necesidades do paciente/usuario para atender con prioridade aquelas que máis comprometan ao proceso de recuperación
C37	Deseñar o Plan de Intervención de Fisioterapia. Elaborar un Plan específico de Intervención de Fisioterapia empregando habilidades de resolución de problemas e razoamento clínico: en consonancia cos recursos dispoñibles; formulando os obxectivos de intervención co usuario e, no seu caso, coas persoas significativas do seu entorno, recollendo as súas expectativas respecto da atención; seleccionando os protocolos ou procedementos máis adecuados á atención planificada, atendendo a criterios de adecuación, validez e eficiencia
C38	Executar, dirixir e coordinar, o Plan de Intervención de Fisioterapia, atendendo ao principio da individualidade do usuario e utilizando as ferramentas terapéuticas propias da Fisioterapia, é dicir, o conxunto de métodos, procedementos, actuacións e técnicas que mediante a aplicación dos medios físicos: curan, recuperan, habilitan, rehabilitan, adaptan e readaptan ás persoas con deficiencias, limitacións funcionais, discapacidades e minusvalías; preveñen as enfermidades e promoven a saúde ás persoas que queren manter un nivel óptimo de saúde
C42	Intervir nos ámbitos de promoción da saúde e prevención da enfermidade
C44	Incorporar á cultura profesional os principios éticos e legais da profesión
C45	Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional
C49	Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar a contorna en situacións de tensión
C51	Motivar a outros. O que supón ter a capacidade de xerar nos demais o desexo de participar activamente e con ilusión en calquera proxecto ou tarefa
C52	Aplicar os principios ergonómicos ou de hixiene postural no desenvolvemento da súa actividade
D1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
D2	Capacidade de análise e síntese.
D3	Capacidade de organización e planificación.
D4	Capacidade de xestión da información
D5	Resolución de problemas
D6	Toma de decisións
D7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
D9	Compromiso ético
D10	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Razoamento crítico
D13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Motivación por a calidade.
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Iniciativa e espírito emprendedor
D20	Liderado
D23	Traballar con responsabilidade
D24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora
D25	Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais
D28	Mostrar a súa orientación ao paciente/usuario
D29	Axustarse aos límites da súa competencia profesional
D30	Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación
e Aprendizaxe

Coñecer a fisioloxía e fisiopatoloxía linfática e describir as bases da Drenaxe linfático Manual y da Terapia Desconxectiva Complexa	B1 B2 B3 B5 B6 B7 B12 B18	C7 C14 C16 C18 C19 C20 C36 C37 C42 C44 C45	
Identificar a fisiopatología en oncoloxía, en cirugía plástica, reparadora e estética susceptible de tratamento de linfedema.	B1 B2 B3	C7 C15 C20	
Aplicar as distintas técnicas da Terapia Desconxectiva Complexa.	B5 B8 B14 B19	C7 C16 C20 C22 C35 C38 C44 C49 C51 C52	D20 D23 D24 D25 D28 D29
Realizar un protocolo de cinesiterapia aplicado a un paciente con linfedema	B15	C21	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D11 D12 D13 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D23 D24 D25 D30

Contidos

Tema

TEMARIO TEÓRICO

Fisioterapia do linfedema en cirurxía plástica, reparadora e estética.	Introdución ao sistema linfático. Fisioloxía linfática. Fisiopatoloxía linfática. Bases da drenaxe linfática manual. Anatomía do sistema linfático. Valoración e tipos de edemas. Profilaxis do edema. Indicacións e contraindicacións do DLM.
--	--

Fisioterapia do linfedema en Oncoloxía.	Fisioterapia desconxectiva complexa. Drenaxe linfática manual en pacientes oncolóxicos. Vendaxe multicapas. Presoterapia.
---	---

TEMARIO PRÁCTICO

Drenaxe linfática manual.	Práctica de manobras de chamada en coxa. Prácticas de manobras de chamada en perna e pé. Práctica de manobras de chamada en brazo. Práctica de manobras de chamada en antebrazo e man. Protocolo de tratamento en membros inferiores sen afectación inguinal. Protocolo de tratamento en membros superiores sen afectación axilar. Protocolo de tratamento en membros inferiores con afectación inguinal. Protocolo de tratamento en membros superiores con afectación axilar. Protocolo de tratamento en edemas en abdome e mama. Protocolo de tratamento en edema de cara.
Vendaxe multicapa.	Práctica de vendaxe multicapa para edemas linfáticos.
Presoterapia.	Práctica de presoterapia.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	25	29	54
Traballos tutelados	1	15	16
Actividades introdutorias	1	0	1
Presentacións/exposicións	2	0	2
Sesión maxistral	12	30	42
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	15	16
Probas de resposta curta	1	18	19
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Prácticas de laboratorio	Utilizarase a demostración experimental, a estratexia de simulación, o tratamento didáctico de erros e adestramento sistemático. O profesor fará a demostración de como se debe realizar a valoración e/ou o protocolo de tratamento, a continuación os alumnos realizarán por parellas a práctica entre eles, sendo corrixidos polo profesor e aclarando todas as dúbidas que poidan xurdir. Na corrección terase en conta por unha parte a posición do usuario/paciente, as tomas e contratomas realizadas, así como a execución da manobra e por outra parte a altura da mesa de tratamento e a postura do alumno que está a realizar a práctica. Así mesmo, terase en conta a actitude do alumno.
Traballos tutelados	Os alumnos deberán elaborar, asistir a titorías, expoñer e defender un traballo. Utilizarase a Plataforma Tem@.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Presentacións/exposicións	Exposición e defensa por parte do alumno ante o docente e os estudantes do traballo tutelado.
Sesión maxistral	As clases teóricas serán participativas e utilizarase a consulta didáctica, debate, estudo de casos e estratexias de resolución de problemas. O alumno terá á súa disposición na plataforma tem@ apuntamentos que lle servirán de guía.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Titorías de orientación e asesoramento individual. Realizaranse 6 horas de titorías á semana. levaranse a cabo no horario e lugar indicados na guía.
Traballos tutelados	Titorías de grupo pequeno realizaranse para un máximo de 7-8 alumnos e terán unha duración de 20 minutos. Realizaranse nas datas establecidas na programación da materia.
Presentacións/exposicións	Titorías de grupo pequeno realizaranse para un máximo de 7-8 alumnos e terán unha duración de 20 minutos. Realizaranse nas datas establecidas na programación da materia.
Sesión maxistral	Titorías de orientación e asesoramento individual. Realizaranse 6 horas de titorías á semana. levaranse a cabo no horario e lugar indicados na guía. Tamén se poden realizar por correo electrónico á dirección do profesor que imparte a materia indicando como asunto: TITORÍAS.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Prácticas de laboratorio	Exame práctico: realizar un suposto práctico.	50	B5 B6 B7 B8 B14 B15 B19	C35 C37 C38 C49 C52	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D9 D11 D12 D13 D15 D16 D17 D18 D19 D23 D24 D25 D28 D29 D30
Traballos tutelados	A realización, asistencia a titorías, exposición e defensa do traballo é obrigatoria. Valorarase a participación nas titorías do traballo, a formulación e análises realizadas, así como a redacción e utilización de fontes bibliográficas.	5	B2 B3 B7 B14 B15 B19	C7 C16 C19 C20 C21 C22 C44 C45 C49 C51	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D11 D12 D15 D16 D17 D18 D20 D23 D24 D25 D30
Presentacións/exposicións	Valorarase a exposición e defensa do traballo tutelado.	5		C49 C51	D1 D2 D3 D6 D7 D15 D18 D20 D23 D24 D25 D30
Sesión maxistral	Exame teórico: consta de 5 preguntas, non podendo deixar ningunha sen contestación efectiva.	40	B1 B2 B3 B5 B7 B12 B18 B19	C7 C14 C15 C16 C18 C19 C20 C35 C36 C37 C42 C44 C45 C49	D1 D2 D4 D5 D12

A realización do traballo é obrigatoria e a súa valoración farase a través das titorías establecidas na programación da materia e na presentación e defensa do mesmo.

Para poder presentarse ao exame práctico, o alumno debe realizar o exame teórico.

Para superar a materia, o alumno debe superar o exame teórico e o práctico de forma independente.

Bibliografía. Fontes de información

* Leduc, A. Leduc, O., **Drenaje Linfático Teoría y Práctica.**, Masson. Barcelona 2003,

* Ferrandez Jean-Claude., **El Sistema linfático**, Panamericana. Madrid 2006.,

* Leduc, A. Leduc, O., **<http://www.lympho.net>,**

Millán Casas, Laura, **Linfedema: estudio y tratamiento**, Alcalá la Real: Formación Alcalá, 2012,

Recomendacións